

Załącznik nr 2 do Zarządzenia administracyjnego nr 3/2024 Dyrektora Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Genius Loci” w Chrzanowie z dnia 15 lutego 2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich w Niepublicznej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej „Genius Loci” w Chrzanowie

(wersja skrócona dla małoletnich)

Chrzanów, 15 lutego 2024 r.

Wprowadzenia

Standardy ochrony małoletnich - wersja skrócona stanowi załącznik do dokumentu Standardy ochrony małoletnich w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wdrożony w życie Zarządzeniem administracyjnym nr 1/2024 Dyrektora Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Genius Loci” w Chrzanowie z dnia 15 lutego 2024 r. i opisuje działania poradni w zakresie wdrożenia zasad i procedur określonych w *Ustawie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz niektórych innych ustaw* (Rozdział 4b Art. 22c ust.1 pkt.1-8; ust.2 pkt 1-4, ust.4,5,6,7) i *Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Rozdział 4b Art. 22c ust.1 pkt. 1-8; ust.2 pkt.1-4; ust.4,5,6,7) bezpośrednio dla **małoletnich**¹.

Zasady i procedury wskazane w wersji skróconej przyporządkowane do czterech standardów (Standard I. POLITYKA, Standard II. PERSONEL, Standard III. PROCEDURY, Standard IV. MONITORING) pełnią rolę informacyjną, tzn. do kogo może zgłosić się małoletni po pomoc w sytuacji stosowania wobec niego przemocy domowej czy rówieśniczej.

Dokument szczegółowo określa sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.: przemocy rówieśniczej, przemocy domowej, niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich, cyberprzemocy.

Zasady, czyli przyjęte w poradni normy postępowania pracowników i małoletnich, dotyczące w szczególności:

- bezpiecznych relacji pracowników Poradni z małoletnimi;
- bezpiecznych relacji między małoletnimi;
- korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu; – ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.

Informacje zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie przebiegu diagnozy/terapii/zajęć/warsztatów prowadzonych przez pracowników poradni zarówno na terenie poradni jak i innych placówek oświatowych (tj. szkół, przedszkoli).

¹ **małoletnim** (dziecku, uczniu, wychowanku) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia

Część I. Postępowania małoletniego w przypadku doznania krzywdy

Jeżeli KTOŚ przez DŁUŻSZY CZAS wobec CIEBIE stosuje przemoc domową

- **Przemoc fizyczną**

Rodzic, opiekun lub inna dorosła osoba mieszkająca z Tobą w domu popycha Cię, szarpie, bije, kopie, rzuca czymś w Ciebie na tyle mocno, że pozostawia to ślady lub powoduje obrażenia.

- **Przemoc emocjonalną (psychiczną)**

Rodzic dziecka, opiekun lub inna osoba dorosła mieszkająca z Tobą w domu wyzywa, obraża lub poniża Cię i/lub zachowuje się w sposób, który sprawia, że się boisz, że możesz zostać fizycznie skrzywdzone.

- **Przemoc seksualną (wykorzystanie seksualne dziecka)**

Dorosły, krewny, przyjaciel rodziny lub osoba nieznajoma angażuje Cię w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego lub z kontaktem fizycznym, takim jak dotykanie, zmuszanie Cię do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny.

- **Zaniedbanie**

Nikt w Twojej rodzinie nie sprawia, żebyś czuł/a się ważny/a, wyjątkowy/a i kochany/a, nie troszczy się o Ciebie ani Cię nie wspiera. Rodzic/opiekun nie opiekuje się Tobą, nie interesuje jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi.

- **Przemoc rówieśniczą**

Doświadczasz różnych form przemocy ze strony rówieśników w szkole, sąsiedztwie lub ze strony rodzeństwa, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i telefonów komórkowych).

Nie walcz Sam: |

- z uczuciem wstydu;
- z uczuciem lęku o przyszłość własną i członków rodziny;

Z komentarzem [KS1]: Niespójna forma, albo jest to szereg zasad dla pracowników, albo wracasz się do małoletniego.

Wg mnie „instrukcja dla małoletniego” może być odrębnym dokumentem lub załącznikiem

Z komentarzem [KS2]: Powyżej jest Ciebie a teraz popycha je- nie ma to żadnego sensu

Z komentarzem [KS3]: To dla małoletnich a nie dla pracowników

- z chęcią chronienia sprawcy/sprawczyni, jeśli jest to członek rodziny;
- z miłością do sprawcy/sprawczyni, jeśli jest nim osoba bliska lub ważna dla dziecka;
- ze strachem, że sprawca/sprawczyni zrealizuje swoje groźby, jeśli zaczniesz mówić;
- z brakiem zaufania do dorosłych: sądzisz, że nikt Ci nie uwierzy i zostaniesz zignorowany/a;
- z brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji;
- z brakiem odpowiedniego słownictwa, aby opowiedzieć o tym, co się zdarzyło;
- z poczuciem zdrady wobec swoich bliskich lub innej ważnej grupy, do której przynależysz;
- z poczuciem winy (możesz uważać, że to Ty sprowokowałeś/aś sytuację), że to Ty zniszczysz rodzinę);
- ze strachem przed skutkami bezpośrednimi związanymi z konkretną sytuacją rodziny: że ktoś oddzieli Ciebie od rodziców, rodzeństwa, wyśle do internatu, deportuje, wsadzi kogoś do więzienia itd.

Jeżeli **KTOŚ** wobec **CIEBIE** propaguje materiały szkodliwe w Internecie -

Nie walcz **Sam**:

- jeżeli staniesz się **ofiara cyberprzemocy** (wyśmiewania, poniżania przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.);
- jeżeli nawiążesz niebezpieczny kontakt w Internecie, w wyniku czego może dojść do zagrożenia **Twojego** życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Powiedz!

- tej sytuacji **pracownikowi poradni** (m.in.: psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta) podczas badania czy terapii;
- pracownik podejmie stosowne działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, np.:
 - **podejmie szybką interwencję** w przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożenia życie, tj. zawiadomi odpowiednie służby porządkowe, tj. policję dzwoniąc pod nr 112 lub 997;

- **wdroży planu wsparcia**, m.in.: wskaż placówki pomocowe
- w przypadku, np. dotyczącym wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu **powoła Zespół Interwencyjny**, celem wstępnego zdiagnozowania **Twojej** sytuacji.

Pamiętaj – MASZ PRAWO!

- **do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem; • do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania:**
 - nikt nie może **Ciebie** siłą zmuszać do zrobienia niczego, a zwłaszcza czegoś złego;
 - nikt też nie może zmuszać **Ciebie** do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób;
- **do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem:**
 - nikt nie ma prawa **Ciebie** bić, prześladować i wykorzystywać w celach seksualnych;
- **do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego:**
 - nikt nie ma prawa dotykać **Ciebie** w sposób, którego sobie nie życzy i nakłaniać lub zmuszać **Ciebie** do kontaktów seksualnych;
 - nikt nie ma prawa angażować **Ciebie** w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania.

Pamiętaj – jeżeli Twoje prawa są łamane, czujesz się krzywdzony ZWRÓĆ SIĘ O POMOC – ZADZWOŃ!

Prawo stoi po twojej stronie - zadzwoń!

- w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia powiadom **Policję 997, 112;**
- **800 12 12 12 Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka** (Telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy. Jeśli zadzwonisz pod ten numer, będziesz mógł/mogła porozmawiać ze specjalistą, który postara Ci się pomóc. Numer działa przez całą dobę, siedem dni w tygodniu.);
- **116 111 Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży** (Jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy – możesz zadzwonić. Specjaliści porozmawiają z Tobą o każdym trudnym problemie i udzielą Ci pomocy. Telefon działa 7 dni w tygodniu całodobowo. Możesz także zarejestrować się na stronie www.116111.pl i napisać wiadomość.);

- **116 123 Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”**
(Uzyskasz wsparcie, pomoc psychologiczną, informacje o możliwościach uzyskania pomocy najbliższemu Twojemu miejscu zamieszkania. Konsultacje prowadzone są telefonicznie lub mailowo: poradnia@niebieskalinia.pl.);
- **801 615 005 Dyżurnet.pl** (Możesz tu zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących treściach znalezionych w **Internecie**. Twoje zgłoszenie może być anonimowe, to znaczy, że nikt nie dowie się o tym, że to Ty zgłosiłeś nielegalne treści. Nielegalne treści możesz zgłosić poprzez stronę www.dyzurnet.pl, emailowo: dyzurnet@dyzurnet.pl);
- **800 199 990 Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki** (To numer, pod którym uzyskasz pomoc oraz wsparcie, jeśli Twój problem związany jest z narkotykami lub uzależnieniem od narkotyków. Możesz zadzwonić zarówno wtedy, gdy problem dotyczy Ciebie, jak i wtedy, kiedy zauważysz, że problem z narkotykami ma osoba w Twoim otoczeniu. Telefon jest czynny codziennie od 16:00 do 21:00, z wyjątkiem świąt państwowych).

Masz również prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

Część II. Zasady postępowania w celu ochrony małoletniego przed krzywdzeniem

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

a. Bezpieczne relacje między małoletnimi:

- Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
- Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność, co godziłoby w poczucie godności osobistej.

- Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
 - W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie.
 - Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
 - Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
 - Małoletni uczestniczący w spotkaniach na terenie poradni powinni zapoznać się z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa – co umożliwi im adekwatne reagowanie w sytuacji łamania zasad bezpieczeństwa.
 - Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników poradni o takich sytuacjach.
 - Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w poradni pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.
- b. Niedozwolone zachowania małoletnich w poradni (m.in.: podczas trwania diagnozy/terapii/ porady):**
- Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
 - agresji i przemocy fizycznej w różnych formach (np.: bicie/ uderzenie/ popychanie/ kopanie/oplukiwanie); wymuszenia; napastowanie seksualne;
 - agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.: obelgi, wyzwiska; wyśmiewanie, drwienie, szydzenie; groźby; obraźliwe SMS-y i MMS-y; telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające.
 - Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w poradni, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie poradni.
 - Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczenie sali.
 - Wyjście bez zezwolenia poza teren poradni.

- Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w poradni.
- Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni.
- Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

a. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

- Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej poradni.
- Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- Rozwiązania organizacyjne na poziomie poradni bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
- Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie poradni jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- W poradni zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci. Do jego obowiązków należą: zabezpieczenie sieci Internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania; sprawdzanie, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
- Pracownicy posiadają indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera na terenie poradni. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy.
- Użytkownikowi komputera zabrania się: instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie, usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

b. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:

- Małoletni przynoszą do poradni telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.

- Za sposób korzystania z własnych urządzeń elektronicznych na terenie poradni odpowiada rodzic/opiekun małoletniego.
 - Poradnia nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu przynoszonego przez małoletnich.
 - Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas diagnozy, zajęć, treningów, warsztatów prowadzonych na terenie poradni.
 - Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem diagnozy. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małoletniego, jak i pozostałych osób.
 - Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
 - Na terenie poradni zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się w poradni, na rejestrację których udzielono zgody.
- c. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie poradni:**
- W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie poradni, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.
- d. Zasady ochrony wizerunku małoletniego:**
- Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
 - Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
 - Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.

- Zgody, o których mowa powyżej są wyrażane w formie pisemnej.
- Rodzice małoletniego/opiekunowie lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
- Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO.
- Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- Pracownikowi poradni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody jego opiekuna.
- Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- W przypadku utrwalania wizerunku małoletniego na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda w formie pisemnej.

e. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

- W poradni wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, rodziców/opiekunów).
- Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, ograniczenia celu przetwarzania danych, minimalizacji

danych, prawidłowości danych, ograniczenia przechowania danych, integralności i poufności danych, rozliczalności.

- Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
- Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych małoletnich) opracowano zasady ich przetwarzania.
- Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne.
- Dyrektor poradni wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej (teczka dziecka oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinety specjalistów).
- W poradni wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

Podsumowanie

- Standardy wchodzi w życie z dniem 15 lutego 2024 r. Zarządzeniem administracyjnym nr 3/2024 r. Dyrektora Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Genius Loci” w Chrzanowie z dnia 15.02.2024 r.
- Każdy pracownik pisemnie potwierdza zapoznanie się z Standardami ochrony małoletnich – Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich (*Załącznik nr 3*).
- Ogłoszenie dokumentu następuje w sposób dostępny dla klientów oraz pracowników Poradni, w szczególności poprzez umieszczenie w dokumentacji Poradni (wersja papierowa) oraz na stronie www.drsmolka.pl.